

Con đ ng đi t i t do càng ngày càng m r ng cho m i dân t c. Ch c n đ ng d y lên đ ng !

Tháng 8 năm 1945, đ nh Th chi n hoàn toàn ch m đ t t Âu sang Á.

Cu c chi n ác li t kéo dài năm năm cùng v i nh ng hành đ ng có tính cách di t ch ng đã đ i i không k xi t điều tàn tang t c. Nhi u đô th và trung tâm chi n l c Đ c, Nga Sô và Nh t B n đã tr thành nh ng bãi chi n tr ng đ nát hay nh ng cánh đ ng ma quái v i c trăm ngàn ng i ch t cùng lúc d i bom nguyên t hay nh ng tr n m a bom. Nh ng r i hoà bình đã đ n. Nhân lo i v a thoát kh i m t c n ác m ng dài th phào nh nh m. M t bình minh r ng r đang dâng lên chan hòa muôn ánh hào quang và hy v ng nh b ng s ng l i kh p n i. Ngo i tr m t ch : Vi t Nam, n i s b t h nh đ n t l i nh bao nhiêu t ng mây đen cùng nhau kéo đ n che ph m t góc tr i. M t n c Vi t Nam tr c đ y g n nh đ ng ngoài cu c chi n.

Th t v y, dù ác chi n di n ra trên Thái Bình D ng gi a M , Nh t, Đông D ng v n t ng đ i đ c yên n v i th nh tho ng vài v oanh t c nh c a Không l c Hoa K vào các v tr i và đ ng giao thông b nghi ng có quân đ i Nh t qua l i. Nay, gi a tháng tám 1945, Nh t B n v a đ u hàng, chi n tranh th gi i hoàn toàn ch m đ t thì Vi t Nam l i lên c n s t đ d i.. Toàn thân rung đ ng vì ch a h i ph c đ c sau m t n n đ i, ch t h n c tri u ng i i Mi n B c c a đ t n c. M t c n s t chính tr ch a t ng x y ra vì cho đ n b y gi dân Vi t ch a có lúc nào đ c quy t đ nh s ph n c a mình trong su t tám m i năm d i s đô h c a Pháp. Tháng tám 1945, cu c n i chi n Vi t Nam b t đ u. Cu c n i chi n gi a hai phe qu c c ng v i c kh i Công s n qu c t l n l t đ ng sau l ng c ng s n Vi t Nam nh m t h u c v ũng ch c và b n b trong lúc vài n c Tây ph ng đ ng đ u là Hoa K h tr phe qu c gia chi n đ u đ b o v t do cho dân t c Vi t Nam ch ng l i s bành tr ng c a Đ qu c đ b ng b o l c c a m t cu c xâm lăng công khai và tr c di n. Ba m i năm sau, đúng ngày 30 tháng t 1975, cu c n i chi n ch m đ t trên bình di n quân s . C ng s n hoàn t t cu c xâm lăng Mi n Nam, th c hi n m c tiêu bá ch n c Vi t Nam, kh ng ch c bán đ o Đông D ng. Cũng đúng ba m i năm sau ngày thôn tính Mi n Nam, c ng s n Vi t Nam «trân quý» h n bao gi c nh ng ng i Vi t qu c gia h i ng ai, nh ng «khúc ru t xa ngàn d m» đã đ ti n v đ c u giúp đ ng bào và quê h ng nghèo kh , có lúc g n suy s p d i s th ng tr c a h . Nh ng Vi t ki u n c ngoài mà nh ng năm tr c đây h còn xem nh thù đ ch và gán cho đ m i danh t x u

xa nhút trong kho tàng văn chương tuy t v i c a h .

Ba m i năm n i chi n qu c c ng đ c ti p t c b i ba m i năm c a m t cu c đ i đ i và cu c «đ i chi n th ng mùa Xuân 1975» đã thành công l n lao trong s nghi p. đ ào đ c m t cái h sâu th m đ ch n vui t ng lai c a c dân t c. Không th nào làm khác h n, năm 1986, c ng s n bu c lòng «đ i m » đ mong thoát c nh kh n cùng vô ph ng c u ch a ng ai tr m t ph ng đ c nh t là ch i b ch nghĩa c a h , m t ch nghĩa mà h đã th ph ng và không ng n ng i hy sinh x ng máu c a đ ng bào đ ph c v cho đ n khi m ng v tan tành. Ph ng đ c nh t y là ch y theo k c u thù đ qu c t b n, áp đ ng chính sách kinh t th tr ng c a chúng nó và van xin đ m i th , kh p m i n i. Không theo không đ c vì đây là sinh l cu i cùng sau khi con đ ng cách m ng, b o l c và chi n tranh kéo dài ba m i năm mà đ ng C ng s n Vi t Nam v ch ra đã rõ ràng là m t t l cho toàn dân Vi t. Đây là bài h c l n nh t, đ t giá nh t, dành cho ng i c ng s n Vi t Nam bên c nh nh ng bài h c khác mà nh ng ng i qu c gia chúng ta c n suy nghi m, và sau cùng, nh ng bài h c mà Hoa K cũng nh gi i trí th c và ng y trí th c t khuy n Tây ph ng nên thành kh n và khiêm cung h c h i đ cho l ch s đ ng tái di n, tránh đ c ph n nào kh đau cho nhân lo i.

I. NH NG BÀI H C C A L CH S C N Đ I THEO TH T TH I GI AN C A CÁC BI N C T 1945

A- Giai Đ n 1945 – 1954: T Đ c L p Đ u Tiên Đ n Chia Đ i Đ t N c

Nh ng Nét Chính C a Tình Hình :

1- Các Bi n C T g n 9 gi t i m ng 9 tháng 3, 1945, trên toàn cõi Đông D ng, quân đ i Nh t (còn g i là quân đ i Thiên Hoàng) b t ng t n cùng lúc các c quan đ u nã c a chính quy n Pháp, các c s quân s , và cu c kháng c c a quân Pháp không kéo dài quá m t ngày ng ai tr vài cánh quân thoát đ c sang Trung Hoa. Ngày 10 tháng 3, đ i di n Nh t Hoàng, Đ c s Yokohama đ n loan báo cho Vua B o Đ i quy t đ nh c a Nh t trao hoàn đ c l p cho Vi t Nam, t m th i gi i h n B c và Trung K , riêng Nam K thì Nh t t m th i ki m soát cho đ n khi h t chi n tranh. Ngày 12 tháng 3, Vua B o Đ i trao cho đ c s Nh t b n tuyên cáo đ c l p c a n c Vi t Nam. Nhà Vua nh nhà ch c trách Nh t tìm ông Ngô Đình Di m đ m i l p chính ph nh ng sau ba tu n l , đ c s Nh t cho bi t không tìm đ c. Th c ra, Nh t không mu n ông Di m làm Th t ng vì bi t ch c ông Di m không ph i là ng i d nh ng b , đ th a hi p, có th gây tr ng i cho h sau này. Ngày 17 tháng 4, ông Tr n Tr ng Kim , thanh tra ti u h c, l p chính ph . Ông Kim b Pháp đ a b t nên đ c Nh t đ a sang Singapour t m

trú, nay đến c Nh t mang v gi i thi u v i Vua B o Đ i. Đây là chính ph đ u tiên c a n c Vi t Nam đ c l p, qui t nhi u nhân v t trí th c khoa b ng nh lu t s Tr n văn Ch ng, B tr ng Ngo i giao, lu t s Vũ văn Hi n, B tr ng Tài chánh, lu t s Tr nh đình Th o, B tr ng T pháp, bác sĩ H Tá Khanh, B tr ng Kinh t , Th c sĩ Hoàng xuân H n, B tr ng Giáo d c, lu t s Phan Anh, B tr ng Thanh niên, bác sĩ Vũ Ng c Anh, B tr ng Y t và C u t Xã h i, K s L u văn Lang, B tr ng Công chánh, Giao thông, y sĩ Tr n đình Nam, B tr ng N i v , y sĩ Nguy n h u Th i, B tr ng Ti p t . Ngày 16 tháng 8, đ c s Nh t đ n loan báo cho Vua B o Đ i hay Nh t Hoàng v a ra l nh ng ng chi n và giao hoàn Nam K l i cho Nhà Vua. Ngày hôm sau, nhà ái qu c Nguy n văn Sâm đ c Nhà Vua b nhi m làm Khâm sai Nam K nh ng trên đ ng v Nam nh m ch c, ông đã b c ng s n sát h i. Ngày 18, Th t ng Tr n Tr ng Kim kêu g i các đoàn th chính tr « đoàn k t trong tinh th n th ng nh t đoàn k t qu c gia...» trong lúc Nhà Vua g i đi n văn cho các lãnh t các n c Đ ng Minh Hoa K , Anh qu c, Pháp và Trung Hoa Dân qu c xin công nh n n c Vi t Nam đ c l p. B c đi n vẫn không đ c h i âm, có l vì Vua B o Đ i và chính ph b Đ ng Minh xem là đã h p tác v i đ ch (Nh t B n). Trong su t m y tu n l quy t đ nh này, gi a lúc c ng s n đ i b ng hi u Vi t Minh h at đ ng ráo ri t, đ c bi t Hà N i, chính ph không đ a ra m t bi n pháp nào c th đ tr n an đ lu n đang hoang mang t t đ , cũng không tác đ ng tinh th n công ch c và các l c l ng quân s và c nh sát đ i quy n, dù không hùng h u nh ng v n th a s c đ i phó v i tình th , ch a k quân đ i Nh t đ c l nh c a Đ ng Minh duy trì an ninh tr t t s n sàng h p tác v i chính ph . Không có đ c m t m ng l i i tình báo, không hay bi t gì c v nh ng h at đ ng c a Vi t Minh, Nhà Vua và chính ph m t tinh th n m t cách d d dàng tr c nh ng tin đ n đ i do Vi t Minh tung ra, qua nh ng cán b « võ trang tuyên truy n », võ trang thô s v i m t ít súng l c, nhi u cái r rết, th nh th ang b k t đan không x đ ng đ c. Không ki m soát đ c, chính ph « th n » tình hình, đ t n c nh m t cánh đ ng vô ch mênh mông! Theo l i c a chính c u Hoàng B o Đ i k l i m t cách thành th t, th nh tho ng r t th t thà, trong cu n h i ký c a ông, Con R ng An Nam (Le Dragon d'Annam) xu t b n năm 1979 t i Pháp, ngày 23 tháng 8 (1945), chính ph bi n đầu m t, đ Hoàng Đ m t mình trong hoàng cung v i vài ng i c ng s thân tín và m t toán lính gi c ng ra vào. Ngày hôm tr c, viên đ i tá ch huy quân tr n Nh t Hu đ n báo cho Nhà Vua là y đ c l nh c a b t l nh Đ ng Minh b o v hoàng cung và « nh ng ng i b n trong » và y đã ban hành nh ng bi n pháp an ninh, đ t các rào c n c u tr ng Ti n (ch n m t l i đi chính vào c a Th ng T và Thành N i, bên trong là hoàng cung). Nhà Vua t ch i s b o v , yêu c u tháo g các rào c n và cho m c a ra vào Đ i N i nh th ng ngày, vi n c không đ cho quân đ i ngo i qu c can thi p và đ tránh đ máu c a dân. T i hôm tr c, ch s B u đi n Hu đ n trình Nhà Vua m t b c đi n tín t Hà n i g i vào, th nh c u ông vui lòng làm m t c ch l ch s b ng cách trao quy n l i cho «nhân dân» nghĩa là cho ng i g i đi n tín ký tên m t cách vô danh «y ban nh ng ng i yêu n c đ i đi n t t c các đ ng phái và t ng l p nhân dân». Nhà Vua cho hoàng thân Vĩnh C n và ông Ph m kh c Hoè đi sẵn tin trong thành ph , nh ng không thu l m đ c tin t c nào chính xác và không bi t y ban, tác gi c a b c đi n tín đầu ra và g m nh ng ai. B v trong hoàng cung v ng l ng, Nhà Vua k ti p, «không bi t làm gì h n, đã v y, tôi g i m t đ i p văn trong kho ng tr ng nh v t m t cái chai xu ng bi n... Tôi g i cho y ban nh ng ng i yêu n c Hà N i l i phúc đáp c a tôi, s n sàng lùi b c, s n sàng hy sinh t t c đ th c hi n s đoàn k t và yêu c u các v lãnh đ o y ban đ n Hu c ng s m c ng t t cho vi c chuy n giao quy n hành». Cái chai c a Hoàng Đ v t xu ng bi n đã đ c v t lên l làng và chi u ngày 25 tháng 8, hai đ i đi n c a Vi t Minh, Tr n Huy Li u và Cù Huy C n đã có m t hoàng cung. Kho ng vài nghìn ng i, h u h t là công ch c và h c sinh, đ c tri u t p kh n c p đ n ch ng ki n bu i

lê thoái v và trao quy n của Nhà Vua. M i m i l m tu i, còn là h c sinh trung h c, gia đình tôi trong Thành N i cách hoàng cung ch m t trăm mét trên đ ng B H c, sau này đ i thành Hàn Thuyên, nên tôi s m có m t trong đám đông t p h p trên sân c r ng gi a k đài đ s v i lá qu c k treo cao l ng l ng trong gió, và c a Ng M n, c ng chính c a hoàng cung, trên đó, chi u nay, m t bi n c l ch s đang x y ra, m màn cho t n th m k ch tr ng thiên c a dân t c. Chít khăn vàng và b n áo vàng, Hoàng Đ B o Đ i chính th c thoái v trao qu c n t ng tr ng quy n hành cho Tr n huy Li u và đ c Li u m i ra Hà N i làm C V n cho chính ph Vi t Nam Dân Ch C ng Hoà chính th c ra đ i m t tu n l sau, t c ngày 2 tháng 9, 1945. Th t v y, t n tr ng thiên th m k ch c a dân t c b t đ u t i c đô Hu . Hai m t đông và nam c a hoàng cung, hoa ph ng v th m ng c a tu i h c trò n đ y gi u mùa hè x Hu , th m ng đ u dàng v i mái tóc th c a nh ng đàn n sinh nón tr ng che m t th n thùng nh nh ng đàn b m tr ng tung bay m i chi u tan h c. Màu đ th m c a hoa ph ng v đã ph i nh ng ch cho màu đ máu h n thù c a nh ng lá c đ sao vàng xu t hi n Hu , t nay mang tr l i tên Thu n Hóa, cái tên mà Nhà Nguy n đã đ t cho thành ph này t m y th k và nay nh m t s r u c t hay thi u hi u bi t, c ng s n Vi t Minh l i mang ra x đ ng khi Nhà Nguy n v a t ch m đ t v i s thoái v c a Nhà Vua cu i cùng, B o Đ i. Tháng 9, 1945, quân Pháp tr l i Vi t Nam ngay t i Sài Gòn. Chi n cu c kh i s . Dù n c Pháp đã công b m t chính sách m i thay th qui ch thu c đ a (statut de colonie) Nam K và qui ch b o h (statut de protectorat) B c và Trung K b ng m t qui ch t ng đ i ti n b h n dành quy n t tr n i b (autonomie interne) – không đ c tr n v n- cho các qu c gia Vi t, C m-b t và Lào, chính sách m i này v n còn l c h u trong tình hu ng m i Vi t Nam mà chính ph và h u h t các gi i chính tr Pháp th đô Paris k c phe t không th m đ nh đúng m c đ c. T ngày 9 tháng 3, 1945 khi chính quy n Pháp b quân Nh t l t đ , không nh ng uy quy n mà uy tín c a n c Pháp cũng tiêu tan luôn. Dân chúng Vi t Nam, muôn ng i nh m t, trong đ u hôm s m mai, và nh t là sau khi Nh t B n đ u hàng Đ ng Minh , trao tr đ c l p và ch quy n hoàn toàn cho Hoàng Đ và chính ph Vi t Nam nh đã k tr c, dân chúng t B c đ n Nam đ u say s a v i ni m hnh di n c a đ t n c mình, c a t qu c mình t nay không b m t ngo i bang nào l n ép và khinh r n a, m t t qu c, m t qu c gia đ c l p, t ch . S ki n quân đoàn vi n chinh Pháp tr l i Vi t Nam đ c xem nh m t m u toan tái l p n n đô h c . Toàn dân, không còn phân bi t xu h ng chính tr , nh t lo t đ ng lên đoàn k t ch ng xâm lăng. V a thành l p xong chính ph đ c đúng ba tu n l , Vi t Minh c ng s n đã h ng đ c ngay cái khí th ch a bao gi có c a m i t ng l p dân chúng quy t tâm đánh đ u i quân thù. Không ai còn đ ý đ n nh ng chuy n khác n a. Cu c kháng chi n ch ng Pháp th c dân kh i s t Nam B (danh x ng m i thay th cho Nam K đ i ch đ m i) khi quân đ i Pháp ph i h p v i quân đ i Anh -đ n gi i gi i quân Nh t vùng Nam Đông D ng- b t th n xâm nh p các công s c a y Ban Hành chánh Nam B vào t i 22 r ng ngày 23 tháng 9, 1945. Ph n ng c a phía Vi t Nam hai ngày sau ch m ngòi cho m t cu c chi n không tránh đ c gi a Pháp và Vi t Nam. Đ n t i 19 tháng 12 năm sau, chi n tranh lan r ng trên toàn qu c. Chính ph H Chí Minh rút vào r ng ti p t c lãnh đ o cu c chi n đ u. Tr c đ y, ông H đã ký Hi p đ nh s b ngày 6 tháng 3, 1946 cho phép quân đ i Pháp đóng quân trên nhi u đ a đ i m Mi n B c, đ i l i Pháp công nh n Vi t Nam là m t n c t do, m t thành viên c a Liên bang Đông D ng (Fédération Indochinoise) và c a Kh i Liên Hi p Pháp (Union Française). Th nh ng l ch s c a cu c chi n tranh đ u tiên Vi t Nam, th ng đ c g i là Chi n tranh Đông D ng (1945-1954) không đ n gi n nh nhi u ng i nh n th y. Tôi đã ghi chú t đ u cu c chi n tranh ba – m i năm (1945-1975) là m t cu c n i chi n gi hai phe qu c c ng. M t cu c n i chi n gi a nh ng ng i Vi t theo ch nghĩa c ng s n mu n nhu m đ đ t n c Vi t Nam t khi đ ng C ng s n Đông D ng đ c thành l p năm

1930, và nhng ngi Vi t qu c gia không ch p nhn ch nghĩa cng sn, quy t tâm tranh đ u b o v đ c l p, t do cho dân t c. S tham đ c a ngo i bang, Pháp, M , Tàu, Nga v.v....không làm m t tính ch t n i chi n này mà ch mang thêm, v i s h tr c a ngo i bang dành cho m i phe dài dài theo cu c chi n, m t tính ch t chi n l c qu c t , tóm g n: cng sn mu n bành trng Đ qu c Đ xu ng mi n Đông Nam Á Châu v i tên lính ti n phong cng sn Vi t Nam và ng c i, Th gi i T do đng đ u là Hoa K mu n ngăn ch n làn sóng đ i biên thùy Vi t-Hoa sau khi Mao Tr ch Đông đã chi m lĩnh Trung qu c cu i năm 1949. Riêng đ i v i Pháp, c n ph i phân tách cu c tham chi n i Vi t Nam ra hai giai đ n. Giai đ n m t , t lúc tr i Đông D ng tháng 9, 1945 cho đ n gi a năm 1947 h mong mu n bng s c m nh h n là thuy t ph c l i cu n Vi t Nam vào Liên Bang Đông D ng nh m t n c t tr và giai đ n hai t 1948 tr đi, càng ngày càng lún sâu vào cu c chi n h ch còn mong Vi t Nam i trong Kh i Liên Hi p Pháp v i t cách m t qu c gia liên k t (Etat associé) đ c l p, t do, m t công th c t ng t v i «Kh i th nh v ng chung» (Commonwealth) qui t trên nguyên t c t nguy n Anh qu c và nhng thu c đ a cũ c a Đ qu c Anh ngày tr c nay đã đ c trao tr đ c l p mà không ph i tr i qua m t cu c chi n tranh nào c . Đây là m t đi m h t s c quan tr ng c n nhn m nh trong l ch s c n đ i c a th gi i : sau khi Th chi n th hai ch m đ t, h u h t các n c b tr c a các đ qu c Tây ph ng đ u đ c l n l t trao tr đ c l p mà không ph i phí ph m x ng máu, i Á Châu nh Hàn qu c, Nam D ong, Phi-lu t-Tân, Mã Lai, Tân-gia-Ba, n Đ , i Trung C n Đông, l n l t đ n các n c Phi Châu ngo i tr Algérie v i nhng ly do riêng c a tr ng h p này, n i mà nhi u th h ng i Pháp đã đ nh c , l p nghi p và t h n c th k Pháp đã xem nh m t lãnh th , m t t nh c a h ! Đ i v i Vi t Nam, n n đ c l p đã đ c trao tr dù ch a toàn v n ngay tr c c khi chi n tranh ch m đ t và gi a tháng 8, 1945 v a đ u hàng Đ ng Minh hôm tr c, hôm sau Nh t B n giao tr n t Nam K cho Vua và chính ph Vi t Nam nh đã trình bày. Cái g i là «cách m ng mùa thu 1945» c a Cng sn Vi t Nam đ i bng hi u Vi t Minh ch là m t v đ o chính chính tr dành l y chính quy n t m t nhà Vua và m t chính ph khi p nh c Cu c chi n tranh k ti p hoàn toàn không ph i là m t cu c chi n tranh dành đ c l p vì, nh đã trình bày, Vi t Nam đã đ c đ c l p r i và khi quân Pháp tr i Đông D ng, n u Vua B o Đ i và chính ph c a Nhà Vua còn t n t i, thì ch c ch n s có nhng cu c th ng ngh r t khó khăn v i Pháp nhng chung cu c, Vi t Nam v n duy trì n n đ c l p và r t co th gia nh p Kh i Liên Hi p Pháp lúc b y gi .Ti n trng gi i th các đ qu c Tây ph ng đã đ c các n c Đ ng Minh ch p nhn tr c khi th chi n ch m đ t và n c đng minh quan tr ng nh t là Hoa K , đang còn đ i quy n lãnh đ o c a T ng Th ng Roosevelt, r t c ng quy t trong đ đ nh này, nh t là đ i v i Đông D ng mà Roosevelt quan tâm đ c bi t và nhi u lúc còn n ng l i nh c nh n c Pháp. Đây là m t trong nhng nguyên nhân ti m n c a thái đ c a n c Pháp, đng minh nhng không thân thi n v i Hoa K . Nhng t năm 1950, tr c làn sóng đ i đã tràn đ n biên gi i Vi t-Hoa,cu c chi n hoàn toàn thay đ i tính ch t và Hoa K san s gánh n ng bng quân c , vũ khí đ lo i và tài chánh cho chính ph Pháp đ tăng c ng l c l ng chi n đ u chng cng sn i Đông D ng tr c m t k đ ch bng nhiên m nh h n lên do s h tr không gi i h n c a Mao trch Đông. Trung C ng tr thành m t h u c v i đ i cho Vi t Minh. Chi n tranh du kích đã tr thành th y u. Đ c hu n luy n, trang b và ti p li u đ y đ , l c l ng quân s c a Vi t Minh đã b c vào giai đ n tr n đ a chi n đ n c p trung đoàn,ti n l n đ n đ i đoàn, s đoàn. V phía qu c gia, các l c l ng quân s cũng đ c t ch c qui mô. Quân đ i qu c gia Vi t Nam đ c thành l p lan chóng và chi n đ u bên c nh quân đ i Liên Hi p Pháp i nhi u m t tr n, đng th i đ m nh n ph n l n nhi m v b o v di n đ a. Cu c chi n ch m đ t v i hi p đ nh Genève ngày 20 tháng 7 năm 1954 phân chia t m th i Vi t Nam thành hai mi n B c Nam nh chúng ta đã bi t v i sông B n

Hai vĩ tuyến 17 làm ranh giới. Công sự đã chi m để c m t n a đ t n c. Dù để c t do l a ch n, không m t th ng dân nào m n Nam ra m n B c trong lúc m t tri u đ ng bào t B c di c vào Nam để để c s ng d i ch để t do, m t cu c di c l n lao th c hi n trong vòng m i tháng nh ch a t ng x y ra trong l ch s Vi t Nam. B c màn s t đã h xu ng trên m n Bắc thân yêu c a t qu c.

Nhäng Bài Học:

T m t giai đo n đ y bi n đ ng đ a đ n c nh phân chia đ t n c nh v a tr i qua, chúng ta có th rå ra nhi u bài h c vô cùng quan träng và häu ích, theo th t thäi gian cäa các bi n c .

Vua Bäo Đäi và chính phä Trän Träng Kim(tháng 3-tháng 8,1945): Làm chính trä, để c bi t trong cäng vä lãnh đäo qu c gia, lãnh đäo chính phä, là phäi giä väng lòng can đäm, không lùi bäc träc hi m nguy, không để m t tinh thän träc để däa. Lãnh đäo là tiên liäu nhäng bi n chuyän có th xäy ra để ngăn ngäa träc, để chuän bä để i phó, làm chä đäng tình thä và näm läy thäi cä. Khi có chính quyän trong tay, phäi liên täc häu hiäu hóa guäng máy Nhà näc cũng nhä quân läc, không ngäng cäi tiän, không ngäng säa sai.. Căn bän trí thäc là m t cái vän quý nhäng tä täng, kiän thäc phäi đi đôi väi hành đäng có kä hoäch cä thä näu không thì e sä räi vào tình träng cäa nhäng hänh cäa m t thäi xäa. Näu Vua Bäo Đäi và chính phä Trän Träng Kim hành sä nhä väy, Viät Minh không thä dành để c chính quyän và läch sä cän để i đã có thä theo m t chiäu häng khác.

Các Đäng Phái Qu c Gia: Đã hoät đäng tä nhiäu năm träc, đáng lä các chính đäng qu c gia phäi ra tay hành đäng, liên kät väi chính phä để giä väng chính quyän, häng đän qu n chúng đang häng say để c läp tä do, äng hä chính quyän täi vä. Dù chính phä có yäu đi näa – để u khá rä t – các chính đäng phäi thúc để y chính phä, dùng mäi áp läc để trän tänh chính phä và Nhà Vua và cùng nhau làm viäc. Chúng ta cũng không quên räng Viät Nam Qu c Dân Đäng rät thân gän nhä đäng chí väi Qu c Dân Đäng Trung Hoa đang lãnh đäo và quân để i Trung Hoa cäa Thäng Chä Täng Giäi Thäch đã để c Đäng Minh giao phó trách nhiäm giäi giäi quân để i Nhät ä Miän Bäc. M t thä läc không thä län hän lúc bäy giä cũng nhä trong suät thäi gian quân để i Trung Hoa đóng ä ngay thä đô Hà Näi. Đäng Đäi Viät cũng có tä chäc và hoät đäng ä Miän Bäc trong đäu thäp niên bän-mäi. Có lä nhäng vän để näi bä cäa mäi đäng, häp tác giäa hai đäng, cäng tác väi Vua Bäo Đäi và chính phä Trän Träng Kim, không để c giäi quyät lạnh chäng käp thäi chäng trong lúc tình thä bi n chuyän rät lạnh nhä đã tränh bày. M t hành đäng đoàn kät nhät trí giäa nhäng nhà lãnh tä qu c gia đã không xäy ra trong giä phút quyät để nh cäa läch sä khiän cho cäng sän thành công dä dàng, dä dàng quá hän hä đã dä liäu. Đây là m t bài h c län cho tät cä chúng ta và để c biät cho nhäng ngä i trong chúng ta đang tä gánh giä đây một trách nhiäm träc c qu c dân.

thờm, ngườihy sinh chiếndởu chớngxâm lăng bởovở Miếnnam tở do, dân chớ. Tở i Miếnn Bởc, dân phớ i rấmrởp tuầnlớnh Đởng và nhà Nớcc, và không có mớ t biế n đởng nào đắ ng kớ , ngay cớ cái chớ t cớ a ông Hở chí Minh đởu thắ g chớ n 1969 cũ ng không gắ y nên xắ trớ n đắ ng kớ trong hàng ngớ lắ nh đởo. Ngớcc lớ i, tở khi đở t nớcc bở phầ n chia năm 1954, Miếnnam phớ i trớ qua n्हớ u biế n đởng nớ i bở nghiề m trớ ng, có lúc gớ n tan rắ , trớ thắ nh mớ t con mớ i đở dắ ng cho cớ ng sớ n xắ m lớcc. Hoa Kớ phớ i đở quân vắo đở cớ u vắ n tầ nh hầ nh chớ ng ta đắ biế t. Biế n đởng đắ ng kớ đởu tiề n là mớ u toầ n phớ n lớ n cớ a tở ng Nguyễ n vắ n Hầ nh, Tở ng thắ m mớ u trớ ng quầ n đở i quớ c gia muố n lớ t đở Thở Tở ng Ngỏ Đầ nh Đừ m , hai thắ g sau khi ông Đừ m vớ nớcc lớ p chớ nh phớ do sớcc lớ nh cớ a Quớ c Trớ ng Bở o Đở i bở n्हớ m ông lắ m Thở Tở ng vớ i toầ n quyớ n chớ nh trớ , hầ nh chớ nh và quầ n sớ . Dân Tắ y, vớ Đở m, sớ quan cớ a quầ n đở i Phắ p « biế t phắ i » qua chớ huy quầ n đở i quớ c gia tở khi mớ i thắ nh lớ p, ông Hầ nh không chớ u khế p mầ nh trong kớ luố t quầ n đở i và kớ luố t quớ c gia đở phớ i lắ m vớcc đớ i quyớ n cớ a mớ t ông Thở Tở ng không kiề ng nớ ông nhớ các Thở Tở ng khắc trớcc đở y, chớ a kớ ông Đừ m vớ n lắ n lắ n ra mớ t chớ ng Tắ y thớ c dân tở khi ông Đừ m cồ n lắ m Thở ng Thở trong trớ u đầ nh Huớ thớ i Phắ p thuớ c. Thở t bớ i, tở ng Hầ nh đởcc Quớ c Trớ ng Bở o Đở i gớ i sang Phắ p và lắ n tở i Phắ p sau mớ t mớ u toầ n trớ vớ đở y lớ n lớ n thở hai nhớ ng thớ t bớ i ngay ở biề n giớ i. Biế n cớ thở hai cũ ng lớ i là mớ t mớ u toầ n lớ t đở ông Đừ m nhớ ng lớ n nắ y ông đắ là Tở ng Thở ng nớ n đở nhớ t Cớ ng Hỏ a. Cũcc đở o chớ nh hớ t nắ y, ngắ y 11 thắ g 11, 1960, lớ i đở a mớ t sớ sớ quan đở i tù hay đở i ngoớ i quớ c cũ ng vớ i vắ i chớ nh trớ gia đắ nh lớ u đở n nớ i vớ . Nhớ ng tở c ngớ Phắ p có cắ u «có hai thớ phớ i có ba » (jamais deux sans trois) nờ n lớ n nắ y, cũcc đở o chớ nh thắ nh cồ ng vớ i sớ nhứ ng tay cớ a chớ nh phớ Mỏ thớ i Tở ng Thở ng Kennedy và vớ i sớ thớ c hớ n cớ a mớ t sớ tay sai ngớcc i Vớ t. Ngắ y 2 thắ g 11, 1963, Tở ng Thở ng Đừ m cũ ng bầo đở , ông Ngỏ Đầ nh N्हớ , Cớ Vớ n chớ nh trớ , bở hớ sắ t. Hai tuố n sau, tở i thắ nh phớ Dallas, Hoa Kớ ,Tở ng Thở ng Kennedy bở á m sắ t. Giắ đỏ n Ngỏ Đầ nh Đừ m chớ m đở t. Miếnnam suố t rớ i vắo vớcc thớ m. Vớ t Cớ ng nớ i lắ n đắ nh phắ n्हớ u nớ i. Hở thớ ng lớ p chiế n lớcc bở phá bở bớ i chớ nh quyớ n mớ i cớ a Hớ i Đở ng quầ n nhầ n cắ ch mớ ng.N्हớ u sớ quan và cồ ng chớ c chớ ng cớ ng tắ c cớ c đớ i chớ nh quyớ n cũ bở bớ t bở giam cớ m. N्हớ u cắ n bở cớ ng sớ n quầ n trớ ng đắ ng bở giam giớ đớcc thở ra vớ đở u kiế n mớ t cắ ch mớ á m. N्हớ u vớ tở ng tiớ n và chiế m đở t tắ sớ n xớ y ra ở n्हớ u nớ i mà nớ n nhầ n bở chớ p mớ «lắ m kầ nh tắ cho gia đầ nh hỏ Ngỏ». Trớcc tầ nh trớ ng suy đở i lắ nh chớ ng cớ a Miếnnam và mớ t sớ tầ nh tở c vớ sớ mớ c nớ i cớ a vắ tở ng lắ nh trong HỚQNCM vớ i mớ t tở chớ c hớ t đở ng cho lá bài trung lớ p, cũ ng đở i sớ Lodge bớ t đầ n xắ nh cho mớ t nhó m quầ n nhầ n khắc lắ m mớ t cũcc đở o chớ nh lớ t đở nhó m quầ n nhầ n «cắ ch mớ ng 1 thắ g 11 » trớcc. Cũcc đở o chớ nh chớ p nhó á ng nắ y đớcc thớ c hớ n trong vồ ng hai tiớ ng đở ng hỏ vắo sắ g ngắ y 30 thắ g 1, 1964, vớ n vớ n ba thắ g sau vớ bầ nh biế n lớ t đở nớ n Đở nhớ t Cớ ng hỏ a. Ba nắ m tiớ p theo, Miếnnam sớ ng trong mớ t tầ nh trớ ng gớ n nhớ hớ n lớ n Trong lúc các chiế n sớ quớ c gia đở mắ u hy sinh trầ nh các chiế n trớ ng lắ n rớ ng khớ p nớ i thớ tở i thở đở Sài gồ n, mớ t nhó m tở ng tá trắ nh dầ nh mớ ng đở nh chồ ng, hớ t đở o chớ nh đở n chớ nh lý, biớ u đớ ng lớ c lớ ng, thắ nh toầ n nhắ u, bớ t bở nhắ u, phồ ng chớ c cho nhắ u, chia chắ c quyớ n lớ i và quyớ n hầ nh vớ i nhắ u trầ nh cái thầ n thở cầ ng ngắ y cầ ng suy nhớcc hỏ mồ n cớ a đở t nớcc đắ ng bở n bở thở đở ch. Vớ y mà Hoa Kớ phớ i mắ ng gớ p quầ n sang đở cớ u vắ n tầ nh thở. Tở khoớ ng mớcc i ngầ n vớ i tở cắ ch cớ vớ n đớcc i thớ i Tở ng Thở ng Đừ m, quầ n sớ Mỏ cầ ng ngắ y cầ ng tắ ng cho đở n hớ n nớ a trớ u quầ n vớ a tá c chiế n,vớ a cớ vớ n, vớ a tiớ p lớ u. Sớ thớ ng vồ ng tở ng cớ ng gớ n sắ u mớcc i ngầ n ngớcc i. Chớ nh nghắ cớ a cũcc chiế n đởu cớ a quầ n dân Miếnnam cầ ng đở bở hớ u lớ m và xướ n tở c. Phồ ng trầo phớ n chiế n cầ ng phắ t trớ n mớ nh đở c biế t ở Hoa Kớ khiế n cho chớ nh phớ và quớ c hớ i phớ i nhớcc ng bở trớcc á p lớ c cớ a phồ ng trầo. Cũcc i cũ ng, vớ i chớ nh sắ ch đắ nh cớ m chớ ng, tở chớ , không đắ nh cho đở ch ngắ gớ c mà chớ đở mồ ng đở ch đở n bầ n hớ i ngớ , Hoa Kớ chớ cồ n mớ t mớ c tiề u

chính: rút quân về nước, đem theo cả tù binh về, quân nhân Mỹ mất tích sẽ tìm kiếm sau. Trong tình thế này giá phải chi trả sẽ có mặt của quân đội mình ở Việt Nam, Hoa Kỳ xúc tiến Việt nam hoá chiến tranh để Miền Nam tự lo lấy sự phân chia mình. Dưới thời Địch Cộng Hòa, tuy tình hình nội bộ được ổn định nhưng cuộc chiến đấu của quân dân Miền Nam càng ngày càng khó khăn trước sự gia tăng không ngừng của lực lượng địch ở Miền Nam. Khi Cộng sản quốc tế yêu cầu trả giá và sự suy yếu của lực lượng quốc gia vì Hoa Kỳ cắt giảm viện trợ quân sự đến mức không đủ nhiên liệu, đạn dược, vũ khí để thay thế và các quân chủng khác. Hiệp định Paris ngày 27 tháng 1 năm 1973 được ký kết trong hoàn cảnh này. Chính phủ VNCH buộc phải ký nhưng không thể bỏ Hoa Kỳ bỏ rơi và các khối Mặt trận giải phóng miền nam cho cộng sản ở Bắc Việt xâm lăng Miền Nam vì không buộc CSBV rút về Bắc hơn một trăm ngàn quân của chúng đã đổ về vào Nam. Đúng như vậy, sau khi ký kết, CSBV tiến công khắp nơi xem hiệp định đình chiến Paris như không có, bao nhiêu quân ở Miền Bắc kéo vào Nam. Nhưng lại không thấy của chính phủ VNCH kêu gọi Hoa Kỳ giúp lại hay của Tổng Thống Nixon can thiệp nhưng CSBV vì phạm hiệp định Paris, đổ vào kho tàng không. Quốc hội Hoa Kỳ mà Đảng Dân Chủ nắm đa số đã ngăn cấm không cho phép Tổng Thống can thiệp bằng quân lực của nước ngoài và từ chối viện trợ không phải là tàn nhẫn hơn nữa, không cho phép tháo khoán số tiền mĩy trăm triệu còn lại trong ngân khoản viện trợ quân sự để cho VNCH mua sắm thêm phương tiện chiến đấu trong những trận chiến ác liệt đang diễn ra vào những tháng quý đầu năm 1975.

Những Bài Học:

Hai thập niên đầu tiên của thế kỷ 1954 đến 1975 không thể không đề cập đến những bài học cho chúng ta, cho hậu thế, cho bây giờ đây.

Những Nguyên Quốc Gia: Bài học đầu tiên của giai đoạn lịch sử này nên được dành cho những nguyên nhân Việt quốc gia chúng ta vì trách nhiệm báo về Miền Nam trước đây trước hết là trách nhiệm của chúng ta, nguyên nhân ít khi nhận ra và những điều kiện của môi trường lúc bấy giờ.

-quyền lợi của đất nước phải được đặt trên quyền lợi riêng của mỗi người, mỗi tập thể. Nói thì dễ nhưng nhiều cá nhân, nhiều tập thể không chấp nhận bỏ phần căn bản này của người công dân. Chúng ta phải nhìn nhận rằng nếu chúng ta có trước đây những vấn đề lãnh đạo để quy định lợi ích của quốc gia trên tất cả thì Miền Nam chúng ta cũng không thiếu những người có chức quyền xem trọng quy định lợi ích của quốc gia mà chỉ biết đến quyền lợi của cá nhân mình.

- dân chúng phải chọn những người lãnh đạo và những người đi đầu cho mình không những có

khả năng mà còn phải có đầu óc, tư cách ; phải nhìn vào quá khứ để tìm hiểu và chắt chiu những kinh nghiệm mà thế hệ trước đã truyền lại. Một số nhà chính trị sai lầm sẽ rơi vào cái bẫy của chủ nghĩa duy lý, cho quá khứ.

- chúng ta phải tự trang bị tinh thần tự lập, tự cường, phải rèn luyện tính tự nguyện ngay từ nhỏ. Có mặt một số cán bộ giúp đỡ chúng ta là một điều tốt, nhưng lúc còn cần thì tốt nhưng chúng ta phải luôn luôn nhớ rằng không ai thay thế chúng ta, lo cho chúng ta bằng chính chúng ta. Nếu cán bộ nào cũng có quy định riêng của cán bộ họ. Nếu quy định của cán bộ một lúc nào đó họ không phù hợp hay ngược lại với quy định của đất nước chúng ta thì chúng ta phải trả giá để sửa đổi thì mới sáng suốt của chúng ta.

- trong thời điểm bây giờ, trên vài nước ở Phi châu còn lệ thuộc, không một ai quan tâm đến các quyền của dân chúng của một quốc gia có thể bị hủy hoại vì một biên độ ngân sách của một nhóm quân nhân. Nguyên tắc của bản của tất cả các nước văn minh từ hơn một thế kỷ nay là sự phụ thuộc của thẩm quyền quân sự vào chính quyền dân sự (principe de subordination de l'autorité militaire au pouvoir civil) vì chính quyền dân sự đứng đầu cho toàn dân, thay vì nhân quyền của toàn dân (souveraineté du peuple).

Hoa K : Hoa K và đ c b i t đ ng Dân Ch c n ph i hi u và chúng ta ph i kiên nh n làm cho h i hi u r ng kh năng vô đ ch c a h v quân s , khoa h c, k thu t, ti m l c kinh t đ i dào c a h , t t c không mi n tr cho h nh ng n l c h c h i c n thi t đ th u hi u nh ng giá tr , nh ng khát v ng, nh ng nhu c u, nh ng đi u ki n đ c thù c a m i dân t c trong m i giai đo n c a l ch s c a dân t c y, bi n chuy n không ng ng theo s chuy n bi n c a th gi i. Trong s thi hành s m ng mà Hoa K t nh n h tr cho các dân t c tranh đ u cho t do, dân ch c a h qua l i tuyên b công khai và long tr ng tr c th gi i g n đây c a T ng Th ng Georges W. Bush, siêu c ng này không th ph m ph i nh ng sai l m v nh n đ nh, v thi t k chính sách đ i ngo i, v s phân bi t gi a nh ng đ i t ng, thù hay b n c a t do, dân ch , c a nhân quy n, c a s ti n b c a nhân lo i. Hoa K không th hành s nh m t qu c gia t m th ng ch tính toán cho nh ng quy n l i tr c m t và ng n h n nhi u lúc ch a ch c đã có th c đ quên đi s m ng cao c c a mình v i nhân lo i. Nh ng sai l m c a Hoa K trong nh ng quy t đ nh c a h trong n a th k nay, đ c bi t Trung Hoa năm 1949 và Vi t Nam năm 1963 và 1975 đã làm cho bàn c th gi i thay đ i m t cách tai h i và dài h n, đ t g n m t t r i ng i trong c nh nghèo kh và m t t do đ i s th ng tr c a m t thi u s « t b n đ » đ m lên trên nhân quy n và nhân v c a con ng i., và đ t các n c trong vùng Á Châu Thái Bình D ng trong tình tr ng lo ng i và c nh giác th ng xuyên tr c ch đ c ng s n Trung Hoa l c đ a, hung h n, bá quy n, đe đ a n n an ninh và kinh t c a toàn vùng. Tuy v y, nhi u chánh khách, nhi u lý thuy t gia, kinh t gia, nhà nghiên c u chính tr chi n l c, đ c đ ng thanh tranh nhau ca ng i hai ch đ c ng s n môn đ c a b o chúa Staline nói trên b ng cách tuyên đ ng nh ng thành qu c a hai ch đ này, so v i...tình tr ng c a hai qu c gia này trong th i gian đen t i nhất mà hai ch đ đã t o nên cách đây ba b n-m i năm h n, khi nhân

dân hai nặc gặu chặu khặu tặu cặu vì bặu đem ra làm con vặu thí nghiệu m cho các chánh sách xã hặi chặu nghĩa thuặu n túy nhặu t.. Nghĩa là so sánh cái tặu hặi nhặu t cặu a các chặu đặu này gây nên vặi cái ít tặu hặi hặu n bấy gặu, thay vì so sánh vặi các «con rặu vặu» kặu cặu n đã vặu n lên nhặu nhựt con rặu trong thặu n thoặi tặu hặu n hai mặu i năm nay! Hoa Kặu và Liên Hiệp Âu Châu cũng đặu ng quên rặu ng 90 phặu n trăm dân ặu Trung Hoa lặu c đặu a và ặu Việu t Nam xã hặi chặu nghĩa gặu đây đang sặu ng xa hặu n đặu i mặu c nghèo khặu nghĩa là không đặu n mặu t đô la mặu t ngày vì lặu i nhuệu n trung bình tặu 400 đặu n gặu n 700 đã bặu thiệu sặu 10 phặu n trăm có lặu i nhuệu n cao chia lặu y phặu n lặu n. Quặu ng đặu i quặu n chúng này phặu i có quyệu n sặu ng đặu no, đặu ặu m, đặu tặu do, nhân phặu m đặu c tôn trặu ng nhặu tặu cặu mặu i ngặu i khác trong thặu gặu i vặu minh tiệu n bặu ngày nay. Thặu gặu i Tây phặu ng nói chung, Hoa Kặu và Liên Hiệp Âu Châu nói riêng cặu n nhìn xuyên qua cái hình thặu c phặu diệu n bặu ngoài mặu ng mạnh và phặu i lặu ng nghe tiệu ng kêu gặu i xuệu t phặu t bên trong sâu thặu m cặu a hặu n cặu tặu ngặu i cặu n đặu c gặu i thoát và đặu c hoàn trặu lặu i các dân quyệu n và nhân quyệu n cặu a hặu mà không mặu t đặu ng nào, mặu t nhà Nặc nào có quyệu n tặu c đặu t mãi mãi.

Thêm Mặu t Bài Học Cho Nhựt Ngặu i Cặu ng Sặu n Việu t Nam: Sau khi bá chặu đặu c tặu cặu Miệu n Bặc năm 1954, lặu đáng công sặu n phặu i ngặu ng nghặu cho dân hặu ng thái bình, xây đặu ng lặu i nhựt ng đặu vặu cặu a chiệu n tranh,phát triệu n kinh tặu, nâng cao mặu c sặu ng, chặu đặu i một ngày thuặu n tiệu n hai Miệu n Nam Bặc nói chuyệu n vặi nhau tiệu n tặu i việu c thặu ng nhặu t đặu t nặu c trong hoà bình, tặu do. Không làm nhặu vặu y, cặu ng sặu n Bặc Việu t đã phát đặu ng cuặu c chiệu n thặu hai, quyệu t xâm lặu ng Miệu n Nam, khặu ng chặu cà Đông Đặu ng nhặu chúng ta đã biệu t. Thêm hai-mặu i năm nặu i chiệu n đặu làm gặu ? Đặu thặu ng nhặu t đặu t nặu c ? Mặu t ngặu y biệu n không chặu p nhặu n đặu c vì, cặu n phặu i nhặu n mặu nh cho nhựt ng ngặu i còn tin ặu ngặu y biệu n này, thặu ng nhặu t chặu là và phặu i là kặu t quặu cặu a mặu t tiệu n trình thặu ng thặu o gặu a hai Miệu n Nam Bặc, mặu t công cuặu c chính trặu, mặu t sặu đặu ng thuặu n gặu a hai bên trong nhựt ng đặu u kiệu n không thiệu t hặi cho mặu t bên nào đặu tặu đặu y thặu c hiệu n mặu t công thặu c quặu n trặu duy nhặu t cho quặu c gia, mặu t chính quyệu n chung cho cặu nặu c. Không làm nhặu vặu y mà dùng vũ lặu c, gây nên cặu mặu t cuặu c chiệu n tranh thì hoàn toàn không phặu i là mặu t sặu thặu ng nhặu t trong ý nghĩa đặu ng đặu n cặu a sặu kiệu n lặu ch sặu này mà chặu là mặu t cuặu c xâm lặu ng trặu ng trặu n. Đặu ng cặu ng sặu n Việu t Nam đang mang trên mình bặu n án nặu ng nặu nhặu t cặu a lặu ch sặu. Hặu phặu i rút ra tặu tặu i lặu i lặu n lao cặu a hặu mặu t bài hặu c cho chính hặu đặu tặu tặu i vặu i quặu c dân thay vì tiệu p tặu c chính sách đặu i trá lặu ng gặu t đặu ng bào trong và ngoài nặu c. Tặu bài hặu c quá đặu t giá này, tôi mong ngặu i cặu ng sặu n Việu t Nam sặu biệu t phặu c thiệu n đặu đi vào con đặu ng chung cặu a dân tặu c. Hặu cặu n hiệu u rặu ng quyệu n hành hặu đang nặu m gặu chặu là mặu t quặu bóng bay mà mặu t cặu n gió thoặu ng mùa hè có thặu tách rặu i khặu i tay hặu.

C- Tư Đặu i Đặu i Đặu n Đặu i Mặu i : 1975 – 1986 Và Tiệu p Theo

Tư Đặu i Đặu i Đặu n Đặu i Mặu i.

12 / 18

những gia đình không đến học phổ thông bán con, phải đi làm hay vào đi lao động ở ngoài đồng ruộng con ở quê nhà. Tất cả trẻ con suy dinh dưỡng đi học mất học báo động, số trẻ em bị học đi học mất đáng lo ngại. Chưa bao giờ có trong lịch sử một cộng đồng nông thôn xã hội khiêu khích như vậy giữa những nhà giàu hàng chục, hàng trăm triệu USD kim xây dựng tài sản một cách bất chính và những gia đình không kiếm được cái ăn hàng ngày vì không kiếm được việc làm, không được ai giúp đỡ kể cả Nhà Nước Xã Hội Chủ Nghĩa.

Những Bài Học Cho Ai ?

Từ đi đi đến đi mới, giai đoạn cuối cùng của lịch sử cộng đồng, chúng ta có thể rút ra vài bài học có thể tiếp giáp ngay với hiện tại trong cộng đồng.

Những người cộng sản trong nước: họ đã tạo nên một cuộc đi đi, những thế hệ hiện được giới công xã hội chủ nghĩa : một thiên đường ở trên gian. Mười năm sau, họ đã vào mạng. Lãnh đạo một nước không phải là lãnh đạo một cuộc chiến tranh. Xây dựng và kiên trì không cùng một lãnh vực với xã hội nông vũ lực. Một chủ thuyết kinh tế dựa trên sự phân phối và bãi bỏ đi học là thu lợi cá nhân không thể nào đem đến thành công được vì trái với tâm lý tự nhiên của con người luôn luôn muốn làm ra tiền để chi tiêu đi đi sống của mình., một nhu cầu thực sự xuyên suốt của bất cứ ai. Chủ thuyết trên, cộng sản chủ nghĩa làm chung, ăn chung, nghĩa là tập trung các phương tiện sản xuất trong tay tập thể, trong tay Nhà Nước, khiến cho không ai chịu trách nhiệm rõ rệt về thành quả của hoạt động mà người khác lợi, ai cũng muốn dành một phần lớn cho mình. Một khác, một quy định sự hữu ích của phương tiện sản xuất của mình, làm việc mà không hưởng được kết quả trên vốn của công sức mình, chắc chắn không ai làm việc hết mình. Năng suất thấp, hiệu quả kém là chuyện không tránh được. Sự phân chia các xí nghiệp Nhà Nước vì vậy đã được an bài . Với kinh nghiệm để giá của nền kinh tế xã hội mất-xít, cộng sản đã ôm chầm lấy kinh tế thị trường nông nghiệp, như đã kể, còn ráp thêm cái đuôi tai heo « theo định hướng xã hội chủ nghĩa », làm những phần lớn hiệu quả của chính sách của rùi này. Tóm lại, cộng đồng phải cắt gọt cái đuôi tai heo ở bộ phận nông nghiệp như những xã hội của nó. Ngoài ra, phải đi mới chính trị nghĩa là phải thực hiện tiến trình dân chủ hóa , trước là cho dân các dân quyền và nhân quyền mà không một quy định nào có thể thực hiện được mãi mãi được. Phải thành hình một Nhà Nước pháp trị , thực sự tôn luật pháp, một hệ thống luật pháp đúng với những tiêu chuẩn của luật pháp văn minh hiện hành trong thế giới chứ không phải một mô luýt lờ , ngho quy, pháp luật phân dân chủ , phân nhân quyền, thế tiêu các quyền tự do căn bản. Đây là bài học về quản trị mà các nhà lãnh đạo cộng sản Việt Nam phải rút ra từ kinh nghiệm hai-mười năm qua để áp dụng bây giờ vì lợi ích của quốc gia. dân tộc.

Đảng Bào Trong Nước: Nền nhân của cuộc đi đi, đảng bào trong nước đã thoát khỏi đói nghèo những người bị nạn của trên là kết quả thị trường. Chính sách kinh tế thị trường đã mở đường cho những nhà

kinh doanh Âu Á Mä Úc län län trä läi làm ăn và đän đäng cho đäng bào häi ngoäi vä thăm quê häng đät näc. Thoát chät đäi nhäng chäa phäi là säng đä no, đä m, đä tä do cho tät cä mäi ngäi tä thôn quê đän thành thä. Dân täc Viät Nam phäi đäc quyän säng xäng đáng nhä các dân täc khác trên thä giäi vẫn minh tiän bäng ngày này. Sä chäu đäng nhän nhäc chä có tác đäng khuyän khích lòng tham quyän cä vä kéo dài vô hän đänh chä đä tài đäng trä. Đäng bào phäi đäng lên đòi häi đäng cäng sän trä läi các quyän tä do, dân chä cho đäng bào. Dân täc ta luôn luôn tôn träng các tín ngäng, tôn thä Thäng Đä, cäu Träi nhä đäng chí linh, khän Phät nhä đäng siêu phäm, tôn kính tä tiên, ông bà, täo nên nhäng truyän thäng tät đäp mà chúng ta có bän phän gìn giä và bäo vä bäng mäi giá. Luật pháp cäa chä đä cäng sän vô thän duy vät và con đä cuäi cùng cäa nän luật pháp räng räy, Pháp länh vä tôn giáo, phäi đäc häy bä. Näi cäa Phät, näi Thánh đäng, näi Thánh thät, không ai có quyän xâm phäm, kiäm soát, rình mò, phong täa. Viäc truyän đäo và hành đäo là mät hành đäng tä do cäa mäi ngäi, nhà tu hành, giáo sĩ các tôn giáo, ngäi thäng dân, bät cä ai, có thä thäc hiän bät cä näi nào bäi không có mät lý do nào đä hän chä. Tài sän cäa các giáo häi đã có tä xäa phäi đäc hoàn trä läi vô đäi u kiän, các sä thät thoát häng phäi đäc đän bù vì mät Nhà Näc, mät chính quyän bình thäng không thä cäp đät tài sän cäa dân, cäa mät täp thä, nhät läi là mät täp thä tôn giáo mà đäc tính tuyät đäi là vô vä läi và có läi ích công cäng nhä cä thä giäi đã công nhän tä nhiäu thä kä. Đäng bào phäi muôn ngäi nhä mät đòi häi, näu cän thì mänh đän tranh đäu, cho tä do tín ngäng, tôn giáo hoàn toàn nhä väa trình bày. Và cũng nhä đã trình bày, đây là cä mät vän đä bao trùm nhäng truyän thäng quý báu và tät đäp nhät cäa dân täc Viät Nam chúng ta, không phân biät läng giáo, không phân biät tín ngäng. Mùa Xuân 2005 này, cuäc tranh đäu bät bäo đäng thä ba trong Cäng đäng các quäc gia đäc läp do Nga chä trä cũng đã thäng läi nhanh chóng và quá đä dàng. Dân chúng Kyrgyzstan không đän vài ngàn ngäi do đäng đäi läp tä chäc đä phän đäi cuäc bäu cä gian län đã kéo thêm đäc ngäi hòa theo äng hä la läi, cänh sát ngăn chän không cho hä kéo đän trä sä quäc häi nhäng hä vän tiän täi. Không thä đäy lui đoàn ngäi biäu tình và không muän xä đäng vũ khí, läc läng cänh sát đành đä cho dân chúng chiäm quäc häi và cä thä, đoàn ngäi hä häi này kéo đän phä Thäng, dinh Thäng Thäng. Không có mät sä kháng cä nào cä cäa cänh sát và quân đäi, Thäng Thäng đã lanh chân qua näc ban trän luôn. Hai vä tranh đäu träc cäa dân Ukraine và Georgia, gäi là cách mäng da cam và cách mäng hoa häng cũng diän ra gän giäng väy, ngäi đä biäu tình đông hän và thäi gian tranh đäu dài hän nhäng trong cä ba vä väa kä, không có đä máu, kät quä tät đäp. Täi sao ä Viät Nam läi không thä xäy ra nhä väy? Sä sä häi không còn lý do tän täi näa vì, rät giän đä, không anh cänh sát nào, không anh lính nào đäi đät xä súng bän vào dân đä, hoäc bä dân näi giän tràn đän trä thù ngay toi mäng, hoäc mang täi giät ngäi näu cuäc näi đäy thành công. Thä giäi ngày nay không nhä thä giäi mäy chäc năm träc. Không sä häi, nhät đänh thành công.

Đäng Bào Häi Ngoäi: Đä tránh mät cuäc đäi đäi, chúng ta đã phäi räi quê häng đi tìm mät chân träi tä do. Do cuäc đäi mäi, thä cùng läc kiät, cäng sän Viät Nam đã tä đäng thay đäi qui chä cäa chúng ta, tä thù đäch bä näc ra đi thành khúc ruät ngàn däm Nghä quyät sä 36 cäa cäng sän hàm chäa mät sä biän chuyän tä täng täng tä, không hän, không kém, mät sä đäi trá tuyät đäi khäi cän bä công phân tách mä xä. Vä thăm quê häng, thăm cha mä già đang mäi mät chä con, không phäi là nhäng chuyän đáng trách nhäng nhät đänh đäng đä cho cäng sän xä đäng nhäng nhäng con tin. Ngäc läi, mät ngäi vä thăm quê phäi mang theo mät thông

đi p đ y đ ý nghĩa của th gi i bên ngoài và của chính c ng đ ng ng i Vi t i h i ngo i. Thông đi p y là đã đ n lúc đ ng bào chu n b đ ng lên đòi h i dân ch , t do, no m. Đ ng bào i b n ph ng tr i, th gi i kh p n i s ti p tay ng h cu c tranh đ u của đ ng bào qu c n i. Ng n sóng th n dân ch , t do đang l n l t l i cu n nh ng b c màn s t rét r còn sót l i.

II- NH NG TRI N V NG C A T NG LAI

A- Vi t Nam Trong Chính Sách Đ i Ngo i C a Hoa K

Nhi u đ ng bào chúng ta i trong n c cũng nh i h i ngo i, ngay t i Hoa K , suy đoán t ng lai của quê h ng qua nh n th c của mình v thái đ của Hoa K đ i v i Vi t Nam xã h i ch nghĩa. Ph ng pháp suy đoán này không h n là không đúng vì m t cách t ng quát, nh h ng của Hoa K đ i v i nh ng chuy n bi n l n trên th gi i khá rõ t. Nh ng không ph i là Hoa K mu n gì cũng đ c. Và tru c h t c n ph i tìm hi u th c s Hoa K mu n gì i Vi t Nam trong nhi m k hai của T ng Th ng Georges W. Bush. Nh chúng ta đã bi t, nhà lãnh đ o Hoa K có tuyên b ít lâu sau khi đ c tái c là ông s h tr cho các dân t c đ ng lên tranh đ u cho t do dân ch của n c h . M t l i tuyên b có tính cách chung, không ám ch m t n c nào nh ng ch c ch n đã làm cho nhi u n c e ng i dù ch a đ n n i lo ng i. V v n đ Vi t Nam, ngày 21 tháng 3 v a qua, Đ i s M i Hà N i, Michael W. Marine, ti p xúc v i c ng đ ng ng i Vi t t i San Francisco,. M c đích, theo tôi nghĩ, v à là đ chu n b cho cu c vi ng thăm trong vài tháng t i c a Phan văn Kh i, Th T ng c a c ng s n B c Vi t nh ng quan tr ng h n, v a gián ti p cho chúng ta bi t nh ng nét chính của chính sách của chính ph Bush hi n th i. M t s chu n b nh v y, nói chung, trong cách th c làm vi c của b ngo i giao các n c không có gì l y làm l . Đ i v i n i v i San Francisco, b Ngoai Giao Hoa K ph i lo h n n a vì Kh i mu n đ n thăm toà T ng lãnh s của ch đ Hà N i t i đây. Và ai cũng bi t t i đây cũng nh i Vùng V nh (Bay area) bao quanh, cũng nh i qu n Cam (Orange county) i Nam California, n i có ng i Vi t đông nh t i h i ngo i, nhi u thành ph không ti p các « nhân v t » của c ng s n Vi t Nam và c vàng ba s c đ của qu c gia Vi t Nam v n ph t ph i bay. B Ngoi i Giao đ i th i Colin Powell đã b c mình v chuy n này nh ng không làm gì đ c b i tính cách t tr n i b của các thành ph đ a trên nguyên t c phân quy n r ng rãi của Liên bang Hoa K . Nh ng r c r ch chu n b của đ i s M làm cho nhi u đ ng bào ta nghĩ r ng ông Bush đã thiên v phía c ng s n Hà N i. S lo ng i này có ph n đúng trong lúc này, không ph i vì ông Bush thiên v bên nào nh ng vì ông và chính ph của ông làm vi c theo m t ch ng trình hành đ ng trong đó, bên c nh nh ng v n đ i u tiên của Hoa K (bình đ nh và tái thi t Irak, ch ng kh ng b trên n i đ a Hoa K và trên toàn c u, th c hi n l trình hoà bình i Trung C n Đông, ngăn ch n ch ng trình ch t o vũ khí nguyên t của Iran, của B c Hàn, đ y m nh công cu c c ng c chính quy n dân c Afganistan và tái thi t n c này, v rút quân của Syrie kh i Liban v.v.) còn có nh ng v n đ chi n l c t ng vùng (Thái bình D ng, Âu Châu, Trung C n Đông) ho c toàn c u, và c nhiên trên t t c , là các v n đ thi t y u n i b của siêu c ng này nh ng l ng, an sinh xã h i, thâm th ng ngân sách, thi u th ng gia tăng của cán cân ngo i

thông, từ khi m dng, n n chuy n dch xí nghi p ra ngo i qu c, từ tăng trng, từ gia tăng v t giá v.v. Trong nhng vn đ chi n l c tng vùng c a th gi i, n i b t đ c bi t trong nhng ngày g n đây là vn đ Trung qu c, m t vn đ đã đ c đ t ra t h n n a th k nay nh đã ghi trên ch không ph i m i m g i nhng thái đ hung hăng c a B c Kinh đ i v i Đài Loan v a r i ti p theo nhng v dánh đ t, tranh dành các đ o i bi n Nam h i, dánh h i ph n V nh B c Vi t, b n ch t ng ph Vi t Nam làm cho tình hình trong vùng căng th ng ph n nào và đòi h i Hoa K bi u l thái đ m t cách rõ r t h n. Hà N i ch mong có v y cũng nh nhiều qu c gia Đông Á, n i mà an ninh và hoà bình khó b o đ m đ c n u Hoa K đ ng ngoài cu c trong lúc hai ch đ c ng s n Trung Hoa và B c Hàn đang còn ng tr trên hai qu c gia này. T 1950, m t s đ u óc M đã nghĩ đ n v i c bi n ông H Chí Minh thành m t Tito Á Châu nhng m i ng i đã bi t, ông H không bao gi là Tito mà ng c l i đã nhu m đ c Đông D ng, thi hành đúng ch trng bành trng c a quan th y Staline.. Gi đây, Hoa K i mu n dùng c ng s n B c Vi t đóng vai trò c a Tito m t l n n a, có l vì không có ai khác đ làm cái đ i biên gi i phía Nam c a Trung Hoa. Chúng ta ph i công nh n và c u mong Hoa K th c hi n đ c và t t chi n l c bao vây (stratégie d'endiguement) đ p đ phòng lũ t này vì quy n l i t i thng c a n c ta, m t quy n l i v t lên trên t t c nhng quy n l i khác chng nào n c lảng gi ng v i đ i c a chúng ta ch a đ c qu n tr b i m t ch đ dân ch , sng hoà đ i u v i c ng đ ng th gi i. Vn đ th c s đ t ra cho chúng ta là làm sao chng t cho Hoa K hi u r ng nhng ng i Vi t không c ng s n, nhng ng i Vi t yêu chu ng t do, dân ch , hi n trong n c hay ngoài n c, có đ y đ kh năng, có đ y đ quy t tâm , có đ y đ l ng tâm và đ o đ c, có nhi u h n tng l p lãnh đ o c ng s n hi n th i, t t c nhng đ i u ki n c n thi t đ xây dng m t vn h i m i dân ch , t do, hoà bình, ti n b cho n c Vi t Nam và t đ y, góp ph n tích c c và h u hi u vào công cu c b o v an ninh và hoà bình cho Đông Nam Á Châu và Thái Bình D ng. Chúng ta ph i cùng nhau c gng t o nên m t hính nh t đ p c a c ng đ ng ng i Vi t Nam đ xóa b m t s đ nh ki n không đ c t t đ p mà m t ph n đ lu n ngo i qu c đang còn l u gi t trong dĩ vãng c a chúng ta. Chúng ta ph i tranh th không ngừng thi n c m và lòng tin c y c a th gi i, đ i u ki n tiên quy t c a s h tr dành cho cu c tranh đ u cho dân ch , t do, cho dân quy n và nhân quy n c a dân t c Vi t Nam.

B- Nhân Dân Việt Nam

Tr c h t chúng ta, trong n c cũng nh ngoài n c, c n ph i ý th c m t cách sâu s c và rõ r t r ng s ph n c a chúng ta, tng lai c a đ t n c chúng ta, c a quê hng chúng ta, do chính chúng ta đ nh đ o t. S h tr c a b n bè năm châu b n b luôn luôn đ n sau, đ giúp đ và ti p tay cho chúng ta ch hoàn toàn không ph i đ thay th chúng ta. M t thái đ l i vào ng i ngoài, vào n c ngoài ch mang l i s khinh r và t ch i c a chính nhng ng i mà chúng ta ch đ i h giúp đ . Chúng ta c n m i s h tr t bên ngoài và chúng ta ph i t rõ xng đáng v i nhng s h tr y. Tr n v ng x u – Có nghĩa là tình trng mà chúng ta đang chng ki n i quê nhà và tóm l c c trên s không thuyên gi m và còn có th t h i h n n a. V chính tr , vn đ c đ ng, đ c tài, đ c tr . Dân quy n và nhân quy n ti p t c b t c đ o t. N n tham nhũng càng ngày càng t i t h n. B t công xã h i, cách bi t giàu nghèo, s không gi m b t mà còn gia tăng. Vi t Nam vn ng i l i v trí áp chót nghèo nh t th gi i. B c tranh

Đến nay số còn mãi này không xảy ra một sự thay đổi toàn diện, thế cho chính trị, cơ cấu công quyền, nhân số lãnh đạo. Chỉ đổi số thực thể của những người lãnh đạo hiện thời để thực hiện một cuộc cải cách sâu rộng số là một mục đích hảo huyền. Đốt tiền của sự tuốt dốt xuống vực thẳm. Nếu đang bào không đang lên đòi hỏi dân chủ hóa chế độ, trừ lợi quyền dân cho dân.

Triều Vong Khá Mồ Hổ : mọt sỏ ngườỉ trông đờỉ ỉ thờỉ gian. Lỗ p lảnh đờ o lờ n tuỏ hiỏ n thờ i sỏ
qui tiên. Lỗ p trỏ hay trung niên có tẻ tẻng rẻng rẻ hỏn và có nhiề u cỏ hỏ i tiẻ p xúc vỏ i thờ giỏ i
văn minh , có trình đờ hỏ c vỏ n cao hỏ n, sỏ thay thờ lỗ p lảnh đờ o cũ và chỏ đờ tẻ nó sỏ biẻn đờ i.
Lý luỏ n này không phỏ i là huyẻn ổ o nhỏ ng gỏ n ba mỏ i năm nay, rỏ i hai mỏ i năm nay, rỏ i
mỏ i năm nay, lảnh đờ o qui tiên thì có nhỏ ng chỏ đờ xỏ hỏ i chỏ nghĩa vỏ n ổ ra đờ y, tham
những, thờ i nát càng tiẻ n mỏ nh, tiẻ n nhanh! Triều Vong Sáng Sỏ a: Chúng ta đang có mọt triẻn
vỏ ng sáng sỏ a hỏ n bao giỏ cỏ vì tình hình trong nỏ c cũng nhỏ tình hình thờ giỏ i đờ u thuỏ n lỏ i
cho tiẻn trình dân chỏ hóa Viẻt Nam. Trong nỏ c, thuỏ n lỏ i vì trỏ c hỏ t, lòng dân đã chán nỏ n
ngoại trỏ mọt thiẻ u sỏ đỏ c hỏ ng đỏ c quyẻn, đỏ c lỏ i nhỏ đã trình bày. Nhỏ ng nhà trí thỏ c,
nhỏ ng cỏ u đờ ng viên cao cỏ p, nhỏ ng cỏ u tẻng tá, nhiề u nhà văn, nhà báo đờ n cỏ nông dân
nhiề u nỏ i, thờ dân ổ ngay Sài Gòn cũ cũng chỏ trích, đỏ kích Đờ ng, Nhà Nỏ c không tiẻ c lỏ i,
thỏ m chí tẻn công cỏ nh sát, công an, không còn sỏ hỏ i nhỏ trỏ c nỏ a. Vỏ cuỏ i cùng,trong tuỏ n
vỏ a qua ngay tẻ i đờ i lỏ Trỏ n Hỏ ng Đờ o, giỏ a Sài Gòn-Chỏ Lỏ n, bỏ n trăm ngỏ i qua đờ ng đã tẻ
hỏ p nhau đánh cỏ nh sát, đờ t xe chỏ vì mọt vỏ bẻ t phỏ t lỏ u thông không đáng kỏ , chỏ ng qua
chỏ vì sỏ đờ n nén uỏ t hỏ n lâu ngày. Cỏ nh sát phỏ i rút lui. Tẻ i tẻ nh Thái Bình, nông dân cũng
nỏ i lên đánh lỏ i lỏ c lỏ ng công an trong mọt vỏ phỏ n kháng vì bỏ cỏ p đoỏ t đờ t đai. Vải vỏ vỏ a
kỏ chỏ đờ nói lên sỏ thay đờ i tẻ tâm lý sỏ hỏ i phỏ c tẻng đờ n tâm lý đờ kháng nhiề u lúc đờ n bỏ o
đờ ng. Và mọt khi dân chúng đã phỏ n nỏ tẻ p hỏ p thành đám đông và nhân viên công lỏ c không
giỏ i tán đỏ c nỏ a thì lúc ổ y chỏ đờ không còn ai bỏ o vỏ nỏ a. Các vỏ giỏ i thờ các chỏ đờ cỏ ng
sỏ n tẻ Nga Sỏ đờ n các nỏ c chỏ hỏ u ổ Đông Âu, các vỏ gỏ i là cách mỏ ng hoa hỏ ng, da cam ,
hoa tulipe mỏ i đây tẻ i các Cỏ ng Hoà sỏ viẻ t cỏ a Nga Sỏ cũ đờ u đã diẻn tiẻ n nhỏ vỏ y. Trỏ c khi
sỏ p đờ , Nga Sỏ, thành trì và mỏ u quỏ c cỏ a Khỏ i Cỏ ng Sỏ n quỏ c tẻ , hùng mỏ nh vỏ quân sỏ
tẻng đờ ng vỏ i Hoa Kỏ , dày đỏ c mọt mỏ ng lỏ i mọt vỏ , công an, cỏ nh sát bao trùm cỏ nỏ c,
đã tẻ n tẻ i bỏ y-mỏ i-bỏ n năm và sỏ n xuỏ t ba thờ hỏ thanh niên quàng khăn đờ , Nga Sỏ kiên cỏ
và vĩ đờ i ổ y mà Tây Âu khiỏ p sỏ và Hoa Kỏ không dám thờ t mọt lỏ i cỏ n ngăn khi Hỏ ng quân
tràn qua Hung-Gia-Lỏ i và Tiẻ p Khỏ c đề bỏ p cuỏ c nỏ i đờ y cỏ a hai dân tẻ c này, Nga Sỏ ổ y đã tan
biẻn trong khoỏ nh khỏ c khi dân chúng ổ Moscou đờ ng lên đòi giỏ i thờ chỏ đờ , khi hỏ ng súng
cỏ a mọt chiẻn xa đi đờ u thay vì nhỏ đờ n vào đám đông, đã đỏ c cỏ m vào mọt cánh hoa hỏ ng
và nhỏ ng ngỏ i lính tuỏ i hai mỏ i non trỏ đã ôm chỏ m nhỏ ng ngỏ i phỏ n kháng, nỏ c mọt tẻ do
tuỏn rỏ i trên má. Các chỏ đờ chỏ hỏ u đờ u cùng mọt sỏ phỏ n và cùng mọt lỏ trình tẻng tẻ
ngỏ i trỏ ổ Roumanie có máu đờ vì lảnh tẻ đỏ c tài cỏ ng lỏ i lòng dân nên bỏ xét xỏ lạnh chóng
đờ mọt trang sỏ đỏ c lỏ t qua.

Con đang đi tới từ do càng ngày càng mở rộng cho mọi dân tộc. Chúng ta đang đẩy lên đường

